

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123269454
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová ml.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123269454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, ml., v právnej veci starostlivosti o maloleté deti A., B., nar. XX. XX. XXXX a B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom C. D. XX, E. E., v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky F. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Banská Bystrica, t.č. bytom C. D. XX, E. E. a otca G. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. I. X, E. E., t. č. F. XXX, J. F., K. C. I., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, o nariadení ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nad maloletými deťmi A., B., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, Valaská.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí A., B., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 40,- € mesačne, na každé dieťa zvlášť, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, na účet Centra pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, Valaská, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí A., B., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,- € mesačne, na každé dieťa zvlášť, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, na účet Centra pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, Valaská, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Súd ruší uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/50/2023-20 zo dňa 04.04.2023.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len „úrad“ alebo „navrhovateľ“) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 29. 03. 2023 domáha nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi A., B., nar. XX. XX. XXXX a B., nar. XX. XX. XXXX, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Valaská, Chalupkova 2, Valaská (ďalej len „CDR“). Spolu s návrhom vo veci samej sa navrhovateľ domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by boli maloleté deti dočasne odovzdané do starostlivosti CDR a súd by zaviazal oboch rodičov na prispievanie mesačným výživným na obe deti na účet CDR.

2. Z návrhu a pripojených príloh vyplýva, že maloleté deti sa narodili z mimomanželského vzťahu rodičov. Maloleté deti majú ešte maloletú sestru L. A., nar. XX. XX. XXXX, ktorá bola uznesením tunajšieho súdu dočasne zverená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Signál ohrozenia, o.z., Wolkerova 26, Banská Bystrica a v tomto zariadení sa nachádza doposiaľ. Maloletý B. navštevuje 7. ročník Základnej školy Jána Bakossa v Banskej Bystrici (ďalej len „ZŠ“) a maloletá B. navštevuje 5. ročník ZŠ. Maloleté deti nedodržiavali povinnú školskú dochádzku, a preto boli na základe rozhodnutí tunajšieho súdu odovzdávané do rôznych výchovných zariadení. Počas toho, ako bola matka vo výkone trestu odňatia slobody v 2020/2021, zabezpečoval osobnú starostlivosť nad maloletými ich otec. Počas

tohto obdobia maloleté deti povinnú školskú dochádzku nezanedbávali. Po prepustení matky z výkonu trestu odňatia slobody dňa 01. 07. 2021 sa situácia v rodine zhoršila. Matka nadužívala alkohol, z domácnosti odchádzala aj na niekoľko dní, odmietala spoluprácu s akreditovanými subjektami, otec bol spolupracujúci. Maloleté deti začali od januára 2022 bezdôvodne vymeškávať vyučovací proces. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/132/2022 zo dňa 06. 09. 2022 súd nariadil rodičom dočasne odovzdať obe maloleté deti do starostlivosti Reedukačného centra Čerčenany (ďalej len „reedukačné centrum“). Zo záverečnej správy reedukačného centra vyplývalo odporúčenie ukončiť reedukáciu maloletých, nakoľko sa nedopustili žiadneho závažného porušenia pravidiel. Správali sa uspokojivo, znova si osvojili školské návyky, došlo k internalizácii pravidiel nielen na formálnej úrovni. Bola tiež konštatovaná priaznivá prognóza správania sa detí aj mimo režimového zariadenia. Pobyť maloletých detí v reedukačnom centre bol ukončený dňa 16. 12. 2022 a maloleté deti sa vrátili späť do prirodzeného rodinného prostredia. Stará matka prisľúbila matke pomoc pri výchove detí, otec sa už v tom čase v domácnosti matky nezdržoval. Otec v súčasnosti nemá vytvorené vhodné podmienky, aby mohli byť maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti. Byva v obci Rudínska, okres Žilina, žije v záhradnej chate a brigádniccky pracuje na súkromnej farme. Koncom decembra 2022 avizovala ZŠ zanedbávanie povinnej školskej dochádzky, maloletý B. mal ku dňu 28. 02. 2023 spolu 196 neospravedlnených hodín a maloletá B. mala k tomuto dátumu spolu 188 neospravedlnených hodín. Matka prestala od januára 2023 komunikovať so ZŠ a neprejavuje žiadny osobný záujem o svoje deti, nespupracuje ani s úradom. Na Okresnom riaditeľstve PZ v Banskej Bystrici prebieha vyšetrovanie k podozreniu zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Starostlivosť o maloleté deti matka nezvláda, predovšetkým nedbá na dodržiavanie povinnej školskej dochádzky, vo výchove maloletých opakovane zlyháva. V minulosti boli maloletým deťom nariadené miernejšie opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, tie však nevedli ku dlhodobejšiemu stabilizovaniu výchovného prostredia maloletých detí. Z blízkej rodiny maloletých detí sa nenašiel nikto, kto by bol schopný zabezpečiť stabilné výchovné prostredie a riadnu starostlivosť o maloleté deti. CDR vyjadrilo súhlas s vykonávaním ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi.

3. V hodnotení správania maloletého B. v reedukačnom centre zo dňa 24. 11. 2022 bolo uvedené, že maloletý je žiakom 7. ročníka ZŠ. Maloletý si zvykol na reedukačné centrum aj školu rýchlo a zapadol tiež do kolektívu triedy. Snažil sa plniť pokyny vyučujúcich. Aj napriek pomalšiemu tempu, bol na hodinách snaživý a pracovitý. Vždy si zadané úlohy plnil, bol ochotný a ústretový. Boli evidované medzery vo vedomostiach. Vo svojich veciach si udržoval poriadok. Pri pravidelnej a dôslednej príprave existuje reálny predpoklad dosiahnutia lepších vyučovacích výsledkov. K dospelým sa správal slušne, rešpektoval ich. Nemal problémy s dodržiavaním školského poriadku, na vyučovacie hodiny sa pripravoval podľa svojich možností a schopností. Veľmi mu chýbala jeho rodina a veril, že sa vráti do rodinného prostredia. Vyhýbal sa konfliktom a v skupine bol obľúbený. Tiež vedel prijať kritiku na svoju osobu. Napriek tichej povahe nemal problém nadviazať zdravé kamarátske vzťahy s rovesníkmi. Mal osvojené hygienické návyky. Na individuálnych psychologických poradenstvách bol aktívny, spolupráca s ním bola primeraná. Spočiatku býval plačlivý, depresívne ladený, ale po uplynutí adaptačnej doby sa stabilizoval. Intelektuálne bol v pásme podpriemeru, bola u neho zanedbaná vedomostná zložka kvôli záškoláctvu. Je citovo naviazaný na matku i otca. Jeho osobnosť je psychicky zranená. V jeho správaní nebola badateľná agresivita ani konfliktogénnosť. V zariadení pôsobil vyrovnané. Jeho najčastejším obranným mechanizmom bol útek od problému. Nemal v sebe spracovaný odchod od rodiny, rozpad vzťahu rodičov a stratu bývania. Na záver bolo reedukačným centrom odporúčané reedukáciu ukončiť. Počas pobytu sa nedopustil žiadneho porušenia interných pravidiel. Správal sa uspokojivo, znova si osvojil školské návyky. Bola konštatovaná priaznivá prognóza jeho správania sa aj mimo režimového zariadenia.

4. V hodnotení správania maloletej B. v reedukačnom centre zo dňa 24. 11. 2022 bolo uvedené, že u nej boli zaznamenané rôzne výchovno-vzdelávacie problémy. Nastúpila do reedukačného centra apatická, smutná. Pôsobila veľmi hanblivo, ústa si pri rozprávaní zakrývala rukou. Bola zranená minulosťou, ktorá sa u nej prejavovala neistotou. Proklamovala pozitívny vzťah k alkoholu a nikotinizmu. Po rozpade vzťahu rodičov sa jej správanie rapídne zhoršilo, stratila fyzickú i citovú stabilitu. Počas prvých týždňov v zariadení bolo jej vyjadrovanie vulgárne, s opakovanými vyhrážkami, že si znova ublíži, aby sa odtiaľ dostala. Po čase došlo k jej skľudneniu. Vo vzťahu k ostatným spolužiakom bola nekonfliktná, ale keď bola súčasťou konfliktu, prejavovala znaky impulzivnosti. Držala sa skôr v úzadí. Jej rečový prejav bol jednoduchý. Vo vyučovacom procese bola snaživá, uviedomovala si, aké má nedostatky vo vedomostiach kvôli záškoláctvu a chcela si ich čiastočne doplniť. K vyučujúcim sa

správala slušne. Školské povinnosti si plnila svedomito, snažila sa dosahovať požadované výsledky. Na hodinách pracovala, vydržala sa koncentrovať počas celej vyučovacej hodiny. Jej sebedovomie bolo na veľmi nízkej úrovni. Na výchovnej skupine zaujala maloletá rovnocenné postavenie s ostatnými. Dievčatá si ju obľúbili, bola dobrosrdečná a empatická. Do činností sa aktívne zapájala, vychovávateľov rešpektovala a plnila ich požiadavky. Bola málo komunikatívna. Pri príprave na vyučovanie jej bolo potrebné venovať veľa času a pozornosti. Bola veľmi snaživá a napriek mnohým nedostatkom vo vedomostiach dosahovala relatívne dobré vyučovacie výsledky. Pomáhala jej v tom pravidelná príprava na vyučovanie, čo jej v domácom prostredí nebolo umožnené. Mala predpoklady, aby sa za pomoci zodpovedných dospelých bezproblémovo zaradila do bežného života. Maloletá sa zúčastňovala individuálneho psychologického poradenstva. Po nadobudnutí dôvery bola spontánnejšia, uvoľnenejšia. Bola u nej prítomná emocionálna instabilita. Adaptácia na zariadenie prebehla bez väčších problémov. Bola výrazne emocionálne deprivovaná, zranená a neistá. V jej správaní bol prítomný výrazný rómsky temperament. Na záver bolo reedukačným centrom odporúčané reedukáciu ukončiť. Počas pobytu sa nedopustila žiadneho porušenia interných pravidiel. V školskom prostredí prejavovala snahu a pravidelnú prípravu na vyučovanie. Jej správanie bolo stabilizované.

5. K návrhu boli tiež priložené oznámenia ZŠ o vymeškaných hodinách maloletých detí zo dňa 08. 03. 2023. V období od 19. 12. 2022 do 28. 02. 2023 maloletá B. vymeškala celkovo 193 vyučovacích hodín, z toho 5 bolo ospravedlnených, zvyšné hodiny boli neospravedlnené. Maloletý B. v období od 21. 12. 2022 do 28. 02. 2023 vymeškal 207 vyučovacích hodín, z toho 11 bolo ospravedlnených, zvyšné boli neospravedlnené.

6. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/124/2019-27 zo dňa 30.05.2019 bolo nariadené nad maloletými deťmi neodkladné opatrenie, ktorým boli rodičia povinní dočasne odovzdať maloletých do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica. Toto neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Okresný súd Banská Bystrica uznesením pod sp. zn. 37P/124/2019-74 zo dňa 27.08.2019 zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/124/2019-27 zo dňa 30.05.2019 v časti, ktorá sa týkala maloletého B.. Súd týmto uznesením nariadil Centru pre deti a rodiny Detské centrum Slovensko, K. Sidora 134, Ružomberok. Toto neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/124/2019-151 zo dňa 09.03.2020, právoplatným dňa 24. 03. 2020 boli obe maloleté deti dočasne odňaté z osobnej starostlivosti rodičov a maloletým deťom sa nariadilo výchovné opatrenie- pobyt za účelom zabezpečenia odbornej pomoci, alebo zabezpečenia úpravy rodinných, sociálnych pomerov v Centre pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica, najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Dňa 21. 09. 2020 sa na úrade konala odborná prípadová konferencia ohľadom maloletých, pričom bolo konštatované, že je v najlepšom záujme maloletých detí, aby sa vrátili do prirodzeného rodinného prostredia, a to aj napriek tomu, že matka maloletých bola v tom čase vo výkone trestu odňatia slobody. Centrum pre deti a rodiny Potôčik odovzdalo maloletých do osobnej starostlivosti otca. V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/229/2020 žiadal otec maloletých detí, aby súd zaviazal matku prispievať na výživu maloletých detí A., B., B. a L., výživným v sume 40,- € jednotlivo na každé dieťa k rukám otca, odo dňa podania návrhu z dôvodu, že si upravili svoje pomery a maloleté deti mu boli dňa 24.09.2020 opäť odovzdané do osobnej starostlivosti, napriek tomu, že v tom čase sa už matka maloletých nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody. Konanie bolo zastavené uznesením Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/229/2020-53 zo dňa 10.11.2021, právoplatným dňa 28.12.2021, z dôvodu, že otec zobral návrh v celom rozsahu späť a opatrovník s týmto súhlasil. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 32P/132/2022 zo dňa 06. 09. 2022 bolo rodičom nariadené dočasne odovzdať maloletých do starostlivosti reedukačného centra najdlhšie na dobu 3 mesiacov odo dňa umiestnenie maloletých detí. Maloletý B. bol umiestnený do reedukačného centra dňa 16. 09. 2022 a maloletá B. dňa 23. 09. 2022 z dôvodu, že bola hospitalizovaná detskej fakultnej nemocnici F.D. Roosevelta Banská Bystrica maloletých, pobyt detí bol v reedukačnom centre ukončený dňa 16. 12. 2022 a maloleté deti sa vrátili do domáceho prostredia. Z dôvodu pretrvávajúcich výchovných problémov, záškoláctva, nezvládaniu starostlivosti o deti zo strany matky Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/50/2023-20 zo dňa 04.04.2023, právoplatným dňa 01.06.2023 nariadil neodkladné opatrenie v danej veci, ktorým nariadil matke povinnosť odovzdať dočasne maloleté deti do starostlivosti CDR a rodičov zaviazal dočasne prispievať na výživu maloletých každého rodiča zvlášť výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa mesačne, a to na každé dieťa zvlášť na účet CDR.

Trvanie neodkladného opatrenia súd určil najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletých detí v CDR. Deti boli umiestnené v CDR dňa 28.06.2023, a to na základe nariadeného výkonu rozhodnutia vo veci sp. zn. 37Em/2/2023, nakoľko maloletých do CDR matka neodovzdala.

7. Zo správy o sociálneho zisťovania zo dňa 21.06.2023 vyplýva, že po návrate maloletých detí do prirodzeného prostredia po ukončení ich pobytu v reedukačnom centre v decembri 2022 stará matka zo strany matky prisľúbila matke pomoc pri výchove detí, otec sa už v tom čase v domácnosti matky nezdržoval. Maloletý B. navštevuje 7. ročník základnej školy, plní si 8. rok povinnej školskej dochádzky. Maloletá B. navštevuje 5. ročník základnej školy, pričom si plní 6. rok povinnej školskej dochádzky. Maloleté deti opakovane bezdôvodne začali vymeškávať vyučovanie, bezprízorne sa túlali, matka o ich výchovu neprejavovala záujem. Opakovanými sociálnymi zistenia v domácnosti matky sa matku nepodarilo ani v jednom prípade zastihnúť, ani maloleté deti, nakoľko úrad chcel matke poskytnúť súčinnosť pri umiestnení maloletých detí do dočasnej starostlivosti CDR. Zo správy zo základnej školy, ktorú maloleté deti navštevujú zo dňa 19.06.2023 vyplýva, že maloletý B. od 21.12.2022 do 19.06.2023 má vymeškaných 621 vyučovacích hodín, z toho 610 neospravedlnených a maloletá B. vymeškala za toto obdobie 563 vyučovacích hodín, z toho 558 je neospravedlnených. Opakovanými sociálnymi šetreniami v domácnosti matky v dňoch 14-16.06.2023 sa nepodarilo matku zastihnúť v domácnosti, ani maloleté deti. Obyvatelia osady uviedli, že matka vedie túlavý spôsob života, nadužíva alkohol, chodí po kontajneroch, maloleté deti sa počas dňa túlajú. Stará matka zo strany matky pani H. C. uviedla, že maloletí u nej niekedy prespávajú, do školy nechodia. Maloleté deti ju však nerešpektujú, nevie zaručiť či by maloleté deti chodili pravidelne do školy, keby jej boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Nemá vytvorené vhodné podmienky na to, aby mohla maloleté deti prevziať do náhradnej osobnej starostlivosti. Otec v rámci pohovoru na úrade dňa 16.06.2023 uviedol, že nemá vytvorené vhodné podmienky, aby mohol prevziať starostlivosť o obidve maloleté deti, pričom maloleté deti A. B. ani B. ho nerešpektujú, majú výchovné problémy. Otec uviedol, že býva v obci Rudinská, kde má k dispozícii na bývanie 2-izbovú chatku v dlhodobom prenájme, bez pripojenia na pitnú vodu, nenachádza sa tam ani kúpeľňa, ani WC. Uviedol, že pracuje na dohodu o vykonaní práce, jeho príjem je 4,10 € na hodinu, zarobí si približne 750,- € mesačne. Za nájom chatky neplatí, má výdavky iba na stravu, hygienu cca 200,- € mesačne, ostatné peniaze si odkladá na prerobenie chatky. Matka maloletých detí nekomunikuje s opatrovníkom, ani so základnou školou, neprejavuje žiadny osobný záujem o maloleté deti. Na ORPZ Banská Bystrica opätovne prebieha vo vzťahu k maloletým deťom A., B. a B. trestné konanie vo veci prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže v zmysle § 211 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

8. Súd podľa § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov, ktorým súd doručoval písomnosti s poukazom na § 106 CSP, pričom rodičia sa k návrhu žiadnym spôsobom nevyjadrili, na pojednávanie sa nedostavili. Druh matky sa v priebehu pojednávania dostavil do pojednávacej miestnosti s tým, že matke prišlo nevoľno, nemohla sa dostaviť na pojednávanie, ale súhlasí aby sa rozhodlo a konalo v jej neprítomnosti.

9. Opatrovník maloletých detí na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že matka nadužíva alkohol, vedie túlavý spôsob života, neprejavuje záujem o starostlivosť o maloleté deti A., B. a B., ktoré sa túlajú, do školy nechodia, prespávajú niekedy u starej matky, niekedy v obydli bez prítomnosti matky alebo inej dospeléj osoby, pričom stará matka nemá záujem prevziať starostlivosť o maloleté deti, nakoľko ju títo nerešpektujú a otec sa taktiež vyjadril, že nemá záujem prevziať starostlivosť o maloletých, nakoľko títo ho tiež nerešpektujú a nemá ani vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie ich starostlivosti. S poukazom na najlepší záujem maloletých detí, zdravý psychický a fyzický, sociálny vývin, zabezpečenie stabilného bezpečného prostredia navrhol, aby súd nad maloletými deťmi nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v CDR Valaská. Zároveň navrhol rodičov zaviazat' prispievať na výživu maloletých detí podľa ich možností, schopností a majetkových pomerov vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet CDR, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

10. Prokurátor na pojednávaní vzhľadom na vykonané dokazovanie uviedol, že je zrejmé, že maloleté deti nechodia do školy, majú veľké množstvo vymeškaných neospravedlnených hodín, túlajú sa, matka nezabezpečuje o deti žiadnu starostlivosť, neodovzdala maloleté deti do CDR na základe neodkladného opatrenia, pričom otec aktuálne nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti, kedy ho maloletí ani nerešpektujú, rodičia už v minulosti boli odsúdení za záškoláctvo maloletých detí, kedy aktuálne je otec právoplatne odsúdený, matka je odsúdená, avšak doposiaľ neprávoplatne. Je zrejmé, že uložené miernejšie opatrenia v minulosti nesplnili svoj účel a je najvhodnejšie pre maloleté deti, ich zdravý fyzický, psychický vývin, nariadiť nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v CDR Valaská. Taktiež navrhol obidvoch rodičov zaviazat' aj k plateniu výživného podľa ich možností a schopností.

11. Zamestnávateľ matky SLOVCLEAN, a. s. Bratislava uviedol, že matka bola zamestnaná na dohodu o pracovnej činnosti od 04.11.2022 do 20.01.2023, pričom jej čistá mzda bola len za mesiac 11/2022 vo výške 107,95 €.

12. Zamestnávateľ otca RINOPOL, s. r. o. Žilina uviedol, že otec je zamestnaný na dohodu o vykonaní práce na obdobie od 17.04.2023 do 31.08.2023, predpokladaný počet odpracovaných hodín je 140 hodín, jeho čistá mzda bola za mesiac apríl 2023 v sume 73,57 € a za mesiac máj 2023 v sume 103,- €.

13. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica uviedol, že ani jeden z rodičov nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Matka nepoberá žiadne dávky vyplácané úradom práce. Otec poberá dávku pomoci v hmotnej núdzi od 03/2023 v sume 74,- € mesačne.

14. Sociálna poisťovňa uviedla, že ani jeden z rodičov nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou.

15. Lustráciou v katastri nehnuteľností bolo zistené, že ani jeden z rodičov nie je vlastníkom nehnuteľností.

16. Okresný dopravný inšpektorát uviedol, že ani jeden z rodičov nie je držiteľom/vlastníkom motorového vozidla.

17. Lustráciou v bankách v konaní sp. zn. 37P/178/2022 bolo zistené, že rodičia majú evidovaný bankový účet v Tatrabanke, otec s účtovým zostatkom vo výške 0,- € ku dňu 29.05.2023 a matka s účtovným zostatkom -73,16 € ku dňu 29.05.2023.

18. Trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5T/82/2022 zo dňa 06. 02. 2023 boli obaja rodičia uznaní vinnými z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zákona a bol im obom uložený trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Rozhodnutie je právoplatné len voči otcovi maloletých detí.

18. Podľa § 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

21. Podľa § 55 ods. 1, 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

22. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

26. Vykonaným dokazovaním v danej veci má súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov, pričom v minulosti už boli niekoľkokrát opakovane dočasne odovzdané do rôznych kolektívnych zariadení pre pretrvávajúce výchovné problémy za účelom zabezpečenia odbornej pomoci, resp. úpravy rodinných, sociálnych pomerov. Tieto pobyty v kolektívnych zariadeniach na maloletých nemali dlhodobější pozitívny vplyv. Napriek pozitívnym hodnoteniam maloletých a ich dočasnej náprave, maloleté deti opätovne zanedbávajú povinnú školskú dochádzku. Po návrate maloletých z reedukačného centra dňa 16.12.2022, opätovne začalo dochádzať k záškoláctvu maloletých detí, túlali sa, matka nezvládala ich starostlivosť. Z oznámenia ZŠ, ktorú maloleté deti navštevovali vyplynulo, že maloleté deti od kedy sa navrátili do domáceho prostredia, vymeškali maloletý Dominik 610 neospravedlnených hodín a maloletá Dominika 558 neospravedlnených hodín. Z uvedeného je zrejmé, že matka absolútne nezvláda výchovu a starostlivosť o maloleté deti, najmä v oblasti kontroly a dodržiavania ich povinnej školskej dochádzky, keďže maloleté deti sa navrátili z reedukačného centra do domáceho prostredia dňa 16.12.2022 (piatok) a podľa oznámenia ZŠ hneď v pondelok dňa 19.12.2022 sa už maloletá B. nezúčastnila vyučovacieho procesu v škole a o 2 dni neskôr 21.12. nebol v škole už ani maloletý B.. Matka prestala absolútne spolupracovať s úradom práce, ako aj základnou školou, pričom opätovne vo vzťahu k rodičom prebieha aj trestné konanie vo veci ohrozovania mravnej výchovy mládeže pre záškoláctvo maloletých detí, kde už rodičom boli uložené aj podmienkové tresty odňatia slobody u otca právoplatne, u matky neprávoplatne. Matka naďalej žije túlavým spôsobom života, nadužíva alkohol, starostlivosť o maloleté deti nezvláda, o zabezpečovanie ich starostlivosti ani neprejavuje úprimný záujem. Otec neprejavil záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, poukázal na to, že maloleté deti ho nerešpektujú, aktuálne ani nemá vytvorené vhodné ekonomické, sociálne ani bytové podmienky na zabezpečovanie riadnej starostlivosti o maloleté deti. Stará matka maloletých detí zo strany matky neprejavila záujem o zabezpečovanie náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti, nakoľko maloleté deti ju nerešpektujú, iba občas u nej prespávajú. Keďže v súčasnosti otec nezdieľa spoločnú domácnosť s maloletými deťmi, starostlivosť o maloleté deti a ich výchovu zabezpečovala iba matka, ktorá v tejto však opakovane zlyháva. Nie je pre maloleté deti dostatočnou autoritou, pričom predchádzajúce miernejšie výchovné opatrenia nevedli k náprave. Maloleté deti opakovane zanedbávajú povinnú školskú dochádzku, čo má negatívny vplyv na ich celkový fyzický, psychický vývoj, pričom ani z blízkej rodiny maloletých detí sa nenašiel nikto, kto by bol v súčasnosti schopný a ochotný zabezpečiť stabilné výchovné prostredie pre maloleté deti, bol by pre nich autoritou, ktorú by maloleté deti náležite rešpektovali. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že je aktuálne v najlepšom záujme maloletých detí, ich zdravého fyzického, psychického i sociálneho vývinu, ich umiestnenie do kolektívneho zariadenia, nakoľko aj z doposiaľ vykonaného dokazovania bolo preukázané, že maloleté deti v podmienkach kolektívneho zariadenia, kde je im zabezpečený dohľad nad plnením si povinností i pravidelná návšteva školského zariadenia, príprava na vyučovanie, vedia fungovať, v týchto podmienkach napredovali, bola zabezpečená ich socializácia i plnenie si školských povinností. Vzhľadom na uvedené súd pristúpil k najkrajnejšiemu riešeniu, a to nariadeniu ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, nakoľko len takouto formou, a to pobytom maloletých detí v režimovom zariadení, je možné zabezpečiť stabilné výchovné prostredie a plnenie si predovšetkým školských povinností, pričom budú zachované aj vzájomné súrodenecké väzby maloletých.

27. Nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým rodičom nezaniká ich zákonná vyživovacia povinnosť v zmysle § 81 ods. 2 Zákona o rodine. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadol na ustanovenie § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, kedy vychádzal z veku, odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov rodičov. Maloletý B. má 15 rokov, navštevuje 7. ročník základnej školy. Maloletá B. má 14 rokov, navštevuje 5. ročník základnej školy. Zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť ani záujmovú činnosť maloletých detí nie sú. Matka je aktuálne nezamestnaná, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nemá evidovaný žiadny príjem, nepoberá žiadne štátne sociálne dávky ani dávku v hmotnej núdzi. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletú L. A., ktorá je na základe rozhodnutia súdu taktiež umiestnená v kolektívnom zariadení, na ktorú neprispieva žiadnym výživným ani ju žiadnym spôsobom nekontaktuje. Otec maloletých detí je zamestnaný na dohodu o vykonaní práce. Podľa vlastného vyjadrenia má príjem mesačne v čistom cca 750,- €, býva v drevenej chatke, kde neplatí za bývanie, náklady má len na stravu, hygienu v sume 200,- € mesačne. V súčasnosti žiadnym spôsobom na výživu maloletých detí neprispieva. Otec má taktiež ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej Alexandre Záslavovej, s ktorou je v pravidelnom kontakte, prejavuje o ňu záujem. Vzhľadom na uvedené súd uložil matke prispievať na výživu maloletých detí, každé zvlášť výživným vo výške 40,- € mesačne, nakoľko súd má za to, že je v schopnostiach matky zamestnať sa, dosahovať požadovaný príjem, čo mal súd preukázané aj potvrdením od jej predchádzajúceho zamestnávateľa SLOVCLEAN, a.s.. Je teda v možnostiach matky dosahovať príjem aspoň na úrovni minimálnej mzdy v národnom hospodárstve v roku 2023, ktorá je aktuálne v sume cca 570,- € mesačne. Otca súd zaviazal plniť vyživovaciu povinnosť na maloleté deti každé zvlášť v sume 50,- € mesačne, vzhľadom na skutočnosť, že otec sám uviedol, že jeho aktuálny príjem je vo výške cca 750,- € mesačne. Obidvoch rodičov súd zaviazal prispievať výživným na účet CDR do ktorého sú maloleté deti umiestnené. Počiatok plnenia vyživovacej povinnosti súd určil právoplatnosťou rozhodnutia, kedy nastanú účinky nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi s prihliadnutím aj na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť rodičom bola určená už na základe nariadeného neodkladného opatrenia vo veci sp. zn. 37P/50/2023-20 zo dňa 04.04.2023.

27. Keďže trvanie neodkladného opatrenia sp. zn. 37P/50/2023-20 zo dňa 04.04.2023 súd určil na dobu 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletých detí v CDR a nariadil už ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi, pričom maloleté deti už boli aj umiestnené do CDR na základe predmetného neodkladného opatrenia, súd zároveň toto neodkladné opatrenie zrušil, kedy účinky zrušenia neodkladného opatrenia nastanú právoplatnosťou rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

28. Po vyhlásení rozhodnutia jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa opatrovník maloletých detí a prokurátor vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší

subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolať môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolať len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolať súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).

Banská Bystrica, 26. 06. 2023
JUDr. Eva Cvengová, ml.

s u d k y ň a

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Vrábľová